

مجموعه آثار قرآنی
معاونت قرآن و عترت
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
(۸)

بهره‌جوی فهم قرآن

به کوشش دفتر آموزش و
توسعه مشارکت‌های مردمی

پدیدآورندگان
مصطفی عباسی مقدم
محمد علی خسروی

پیش‌شناسه	عباسی مقدم، مصطفی، ۱۳۲۵ -
عنوان و بدنه	به سوی فهم قرآن: پدیدآورندگان مصطفی عباسی مقدم، محمدعلی خسروی؛ به کوشش دفتر آموزش و توسعه مشارکتهای مردمی؛ به سفارش معاونت قرآن و عترت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
مشخصات نشر	۱۳۲۵ -
مشخصات ظاهری	۱۱۲ -
فروست	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - مجموعه آثار قرآنی؛ ۸ -
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۵۴۴۵-۰۰۰۰۰۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	قرآن - بررسی و سنجش
موضوع	Quran — Surveys
موضوع	قرآن - تأویل
شناسه افزوده	خسروی، محمدعلی، ۱۳۳۴ -
شناسه افزوده	ایران. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی. معاونت قرآن و عترت
شناسه افزوده	ایران. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی. دفتر برنامه ریزی و توسعه مشارکتهای امور قرآن و عترت
رده بندی کنگره	۲۵۴BP غ ۹۲۲ع ۱۳۹۵
رده بندی دیویی	۲۹۷/۱۵
شماره کتابشناسی ملی	۲۳۳۴۱۳۱

انتشارات فلاح

سفارش مدیریت قرآن و عترت
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

به پیشنهاد: آموزش و توسعه مشارکت‌های مردمی معاونت قرآن و عترت

مجموعه آثار قرآن معاونت قرآن و عترت (۸)

به سوی فهم قرآن

پدیدآورندگان: مصطفی عباسی مقدم، محمدعلی خسروی

هماهنگی: مرتضی خدکارار

ناشر: فلاح

نویت چاپ: اول، تابستان ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰۰ نسخه

بهاء: ۷.۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۶۴۵-۶۱-۳

پخش:

تهران: نرسیده به چهارراه ولیعصر، خیابان شهید هاشمی، پلاک ۱۵

معاونت قرآن و عترت، کدپستی: ۱۱۳۳۸۳۸۴۱۱

تلفن: (۰۲۱) ۶۰۱۹۰۵-۰۲۱

پست الکترونیک: nashrefalah@gmail.com

تجهیزات مطالب

۱۱	مقدمه
۱۳	پیش گفتار
۱۷	بخش اول: ضرورت فهم قرآن
۳۹	بخش دوم: ویژگی های قرآن
۴۹	بخش سوم: مراحل پنج گانه انس با قرآن
۸۱	بخش چهارم: سیمای سوره صفّ

ضروری ترین نیاز فرهنگی جامعه (فهم قرآن)

بحمدالله در جامعه ما موضوع رهبرانی، قرائت و حفظ قرآن از رونق خوبی برخوردار است؛ ولی باید پذیرفت در زمینه فهم قرآن و آشنایی با معارف و آموزه‌های آن موفقیت چندانی نداشته‌ایم. مسئله کم‌توجهی جامعه به موضوع فهم قرآن می‌تواند دلایل متعدد و گوناگونی داشته باشد که در جای خود باید به آن پرداخته شود؛ در اینجا تنها به دو عامل اساسی اشاره می‌شود: اول اینکه هنوز مسئله فهم قرآن در جامعه ما به‌عنوان یک ضرورت با نیفتاده و فواید و نتایج و آثار آن برای خیلی‌ها ملموس نیست و هردانشی را که مردم نسبت به آن احساس نیاز نکنند برای فراگرفتنش تلاش و رغبت نخواهند داشت؛ ثانياً شیوه‌های فهم قرآن به شکل سنتی در شرایط امروز برای عامه مردم قابل استفاده نیست و با تحولاتی که در زمینه تبدیل دانستنی‌ها و انتقال مفاهیم پدید آمده است روش‌های مرسوم جواب نمی‌دهد. از این رو باید با روش جدیدی شیوه‌های تعلیم معارف قرآنی، راه فهم عموم را به سوی کتاب الهی گشود. بنابراین، هم به جریان‌سازی فرهنگ فهم عمومی نیاز داریم و هم برای آسان‌سازی روش‌های فهم برای اقشار مختلف جامعه باید نوآوری و تلاش کنیم.

معاونت قرآن و عترت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به‌منظور سیاست همگانی کردن فهم قرآن کریم گام‌هایی را برداشته از جمله حمایت از مؤسسه‌های تدبیر و فهم قرآن. برگزاری آزمون‌های سراسری قرآن و عترت فرصت مغتنمی است تا در عمل، شیوه‌های نو برای آشنایی با فهم قرآن تجربه شود؛ یکی از این روش‌ها، برگزاری دوره‌های کوتاه‌مدت فهم قرآن متناسب با گروه‌های هدف و سطوح مختلف جامعه است. در این دوره‌ها همرا با آشنایی با یک سلسله اصول و دانستنی‌های کلی در مورد قرآن، نمونه‌ای از آیات منتخب یا سوره‌ای از

قرآن را با استفاده از شیوه‌های آسان فهم معانی و درک آموزه‌های آن، مورد مطالعه و آموزش قرار می‌دهند.

دفتر آموزش و توسعه مشارکت‌های مردمی معاونت قرآن و عترت برای کمک به این امر مقدس، در گام اول به انتشار مجموعه حاضر برای استفاده کارکنان دولت و سایر اقشار جامعه و بهره‌برداری از آن در آزمون سراسری قرآن و عترت آبان‌ماه سال ۱۳۹۵ اقدام نموده است.

این مجموعه از دو بخش تشکیل شده است: بخش اول شامل برخی مطالب اساسی و نکات ضروری کلی در ارتباط با فهم قرآن و شاخص‌های آن است که دانستن آن‌ها برای عموم مردم به‌ویژه دبیران قرآنی مفید و ضروری است. عمده مطالب این بخش توسط نویسنده ارجمند آقای دکتر مصطفی عباسی مقدم عضو هیئت علمی دانشگاه کاشان و از کارشناسان این معاونت تهیه و تدوین شده و بخش دوم شامل تفسیر سوره مبارکه صف برگرفته از تفسیر نور به قلم معلم برجسته قرآن حجت‌السلام والمسلمین جناب آقای قرائتی است. ضمن سپاس از هردوی این بزرگواران امیدواریم این اقدام ناچیز موجب رضای خداوند متعال و مورد توجه و استفاده قرآن‌دوستان واقع شود؛ ان شاء الله بمنتها و کرمه.

نکته‌ای که یادآوری آن را لازم و افغانی دانم اهتمام به پیاده کردن آموزه‌های قرآنی در وجود خود و تبدیل کردن فهم قرآن به سبب است. تنبیه انس با قرآن باید در اعمال و رفتار ما دیده شود. مربی قرآنی که تنها به ارتباط با الفاظ ظاهر قرآن بسنده کرده و روح آیات الهی در سبک زندگی و سلوک فردی و اجتماعی او نمود نیافته، فعالیت‌های سخنانش نه تنها اثری در مخاطبان نخواهد گذاشت بلکه گاه نتیجه عکس هم دارد؛ بنابراین، این شاخصه مربی قرآنی چه در رشته قرائت و حفظ و چه در زمینه تبلیغ و ترویج و چه در رشته تفهیم قرآن تخلّق به اخلاق قرآنی و آراستگی به صفاتی چون تواضع، ادب، از خودگذشتگی، مهربانی، دستگیری از ضعفا، نیکی به پدر و مادر، حفظ حرمت شعائر دینی و رعایت حقوق دیگران، منتهی به تعبیر حضرت امام (ره) باید قرآن در وجودش تجلّی کند.

محمدعلی خسروی

مدیرکل دفتر آموزش

و توسعه مشارکت‌های مردمی